

ISSN 1999-4214 (print)
ISSN 2957-5095 (online)

ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫНЫҢ
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

ЕВРАЗИЙСКОГО
ГУМАНИТАРНОГО
ИНСТИТУТА

BULLETIN

OF THE EURASIAN HUMANITIES
INSTITUTE

№ 1/2023

Жылына 4 рет шығады
2001 ж. шыға бастаған

Выходит 4 раза в год
Начал издаваться с 2001 г.

Published 4 times a year
Began to be published in 2001

Астана, 2023

Бас редакторы **Дауренбекова Л.Н.**
А.Қ. Құсайынова атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
филология ғылымдарының кандидаты, Астана, Қазақстан
Жауапты редактор **Алимбаев А.Е.**
А.Қ. Құсайынова атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
философия докторы (PhD) Астана, Қазақстан

Редакция алқасы

Аймұхамбет Ж.Ә.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ақтаева К.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Мицкевич атындағы Польша университеті, Познань, Польша.
Әбсадық А.А.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Бредихин С.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Солтүстік Кавказ федералды университеті, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ә. Бөкейхан атындағы университеті, Семей, Қазақстан
Ермекова Т.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан
Есиркепова К.Қ.	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Жүсіпов Н.Қ.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан
Курбанова М.М.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Алишер Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Ташкент, Өзбекстан
Қамзабек Д.	ҚР ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Құрысжан Л.Ә.	филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Ханкук шетелтану университеті, Сеул, Оңтүстік Корея
Онер М.	философия докторы (PhD), профессор, Эгей университеті, Измир, Туркия
Пименова М.В.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Шет ел тілдері институты, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазан федералды университеті, Қазан, Татарстан, РФ

Редакцияның мекенжайы: 010009, Астана қ., Жұмабаев даңғ., 4
Телефон/факс: (7172) 561 933: E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы.

Меншіктенуші: «А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты»

Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінде қайта есепке қойылды. Тіркеу № KZ92VPY00046970 17.03.2022

Басуға 15.03.2023ж. қол қойылды. Пішімі 60*84 1\8. Қағаз офсеттік Көлемі. БТ.

Таралымы 200 дана. Бағасы келісім бойынша. Татсырыс № 89

«Ақтаев У.Е.» баспасында басылып шықты

© А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты

Главный редактор **Дауренбекова Л.Н.**
Кандидат филологических наук, доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова,
Астана, Казахстан

Ответственный редактор **Алимбаев А.Е.**
Доктор философии (PhD), доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова, Астана,
Казахстан

Редакционная коллегия

Аймухамбет Ж.А.	доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Актаева К.	доктор филологических наук, профессор, университет имени Адама Мицкевича, Познань, Польша.
Абсадық А.А.	доктор филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Бредихин С.Н.	доктор филологических наук, профессор, Северо-Кавказский федеральный университет, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	кандидат филологических наук, доцент университет имени А. Бокейхана, Семей, Казахстан
Ермекова Т.Н.	доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
Есиркепова К.К.	кандидат филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Жусипов Н.К.	доктор филологических наук, профессор, Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан
Курбанова М.М.	доктор филологических наук, профессор, Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы им. Алишера Навои, Ташкент, Узбекистан
Камзабек Д.	академик НАН РК, доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Курсыжан Л.А.	кандидат филологических наук, профессор, Университет иностранных языков Ханкук, Сеул, Южная Корея
Онер М.	доктор философии (PhD), профессор, Эгейский университет, Измир, Турция
Пименова М.В.	доктор филологических наук, профессор, Институт иностранных языков, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	доктор филологических наук, профессор, Казанский федеральный университет, Казань, Татарстан, РФ

Адрес редакции: 010009, г. Астана., пр. Жумабаева, 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Вестник Евразийского гуманитарного института.

Собственник: «Евразийский гуманитарный институт имени А.К.Кусаинова».

Министерством информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации постановлено на переучет № KZ92VPY00046970 17.03.2022

*Подписано в печать 15.03.2023 ж. Формат 60*84 1\8. Бум. Типогр.*

Тираж 200. Цена согласовано. Заказ № 89

Напечатано в издательстве «У.Е. Актаева»

© Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова
Chief Editor **Daurenbekova L.N.**

Candidate of Philological Science, Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute
Institute, Astana, Kazakhstan

Editor-in-Chief **Alimbayev A.E.**
Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute, Astana,
Kazakhstan

Editorial Board

Aimuhambet Zh.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Aktayeva K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Poznan Adam Mitskevich University, Poznan, Poland
Absadyk A.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Bredikhin S.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, North-Caucasus Federal University, Stavropol, RF
Гайнуллина Ф.А.	Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Alikhan Bokeikhan University, Semey, Kazakhstan
Yermekova T.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kaz. National Women's Pedagogical University. Almaty, Kazakhstan
Yesirkepova K.K.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Zhusipov N.K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan
Kurbanova M.M.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoyi, Tashkent, Uzbekistan
Kamzabek D.	Academician of NAS RK, Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Kuryszhhan L.A.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Hankuk University of Foreign Studies Seoul Korea
Oner M.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Aegean University, Izmir, Turkey
Pimenova M.V.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Foreign Languages Institute, St-Petersburg, RF
Seifullina F.S.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kazan Federal University, Kazan, Tatarstan, RF

Editorial address: 010009, Astana., 4, Prospect Zhumabayev
Tel/Fax: (7172) 561 933: E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Bulletin of the Eurasian Humanities Institute. Series -PHILOLOGY

Owner: «A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute».

The Ministry of Information and Public Development of the Republic of Kazakhstan Information Committee decided to register No. KZ92VPY00046970 17.03.2022

Signed for printing 15.03.2023 Format 60 * 84 1 \ 8. Paper. Printing house

Circulation 200. Price agreed. Order No. 89

Printed in the publishing house of «U.E. Aktaev»

© A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

МАЗМҰНЫ-СОДЕРЖАНИЕ-CONTENTS

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ – LINGUISTICS

АҒАБЕКОВА Ж.А. ЖАЛМАХАНОВ Ш.Ш.	Аз-Замахшаридің «Муқаддимат ал-адаб» сөздігіндегі сөз тіркестерінің қазақ тіліндегі қолданысы.....	7
БАЙТИЛЕУОВА Ғ.А. ЕШИМОВ М.П. ДҮЙСЕНБАЕВА Р.И.	Фрейм арқылы сөздік қорды арттыру.....	21
ЕСІМСЕЙТОВ Б.Р.	Сыбайлас жемқорлық термині негізінде жасалған сөздерді аудару мәселелері.....	35
ЖАҚЫПОВ Ж.А., АМАҢДЫКОВ О.М.	Сөйлем құрамындағы ыңғайластырушы элементтер.....	46
ZHAMBULOVA K.K. NOVRUZOVA N.	Information technology and the status of the development electronic dictionaries in turkish lexicography.....	57
КУРМАНБЕКОВА З.Р. САРЕКЕНОВА Қ.Қ.	Желі қолданушысының коммуникативтік типтері.....	71
МУНАТАИ К. DOSSYMBEKOVA R.O.	The social significance of internet vocabulary in chinese language.....	87
НҮРДӘУЛЕТОВА Б.И.	Серікбол Қондыбай зерттеулеріндегі «Қырымның қырық батыры» жырлар циклі.....	102
РАЙНБЕКОВА Г.С.	Фразеологизмдердің контексте көріну ерекшеліктері.....	113
РЫСБЕРГЕН Қ.Қ., УӘЛИ Н.М.	Халықтық топонимдердегі ақ және қара түстердің мәдени тілдік семантикасы.....	128
САҒЫНДЫҚҰЛЫ Б.	Ғалым Қ.Мамаділ көзқарасындағы тілдік бірліктің ойға қатысты мәндену сипаты.....	143

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ – LITERATURE STUDIES

АЙМҰХАМБЕТ Ж.Ә.	Абайдың «Масғұт» поэмасындағы мотивтердің мифтік негізі және поэтикалық мәні.....	154
АЛИМБАЕВ А.Е.	Қожа Ахмет Ясауи хикметтеріндегі ғұмыр философиясы.....	167
АКТАНОВА Ш. АКТАНОВА А. АМАНГАЗЫКҰЗЫ М.	Gender issues in the transmission of the artistic image of women in the works of M. Auezov and E. Hemingway.....	179

ЖҰМАҒҰЛ С.Б.		
ШАЛҒЫНБЕКОВА А.Б.	Әлихан Бөкейхан еңбектеріндегі мақал-мәтелдер: этно-	
ЖҰМАҒҰЛ А.Б.	социофольклортану аспектісіндегі талдау.....	191
КАЛИЖАРОВА Ж.Т.		
МАДИБАЕВА К.К.	Эпистолярная проза как литературный феномен.....	202
КӘПҰЛЫ Д.	Ақыт Үлімжілұлы шығармашылығы және әдеби-	
САҒЫНАДИН Г.	фольклорлық интеграция.....	214
КОКБАС Ж.,	Зейнолла Сәнік шығармашылығындағы «Тұғырыл хан»	
КУРМАМБАЕВА К.С.	бейнесі.....	226
НУРГАЛИ К.Р.	Детская повесть Б. Сокпакбаева «Меня зовут Кожа»: от	
НУРМАНОВА Ж.К.	книги – до ремейка.....	236
СЕКЕЙ Ж.	«Аласты ойлап шыққан жас...» (Д.Әшімханұлының	
	«Жынды жел» әңгімесі негізінде).....	250
ТАГУДРЕТОВА Б.Б.	Жазушы Мархабат Байғұттың юморлық шеберлігі.....	261
ТҰРЫСБЕК Р.С.		
БАТАН С.	Жазушы еңбегі: жаңашыл бағыт пен көркемдік өріс.....	274

ТІЛ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ – METHODOLOGY OF TEACHING LANGUAGE AND LITERATURE

КУДАЙБЕРГЕНОВА К.Т.	Сыр сұлейлері шығармаларын оқытудың әдістемелік	
	ерекшеліктері.....	297

ҒАЛЫМ. ТҰЛҒА. ҚАЙРАТКЕР

ДӘУРЕНБЕКОВА Л.Н.	Қ.Ахметовтың ғылыми-педагогикалық қызметі.....	312
-------------------	--	-----

XFTAP 17.71.91

DOI <https://doi.org/10.55808/1999-4214.2023-1.15>

С.Б. ЖҰМАҒҰЛ¹

*А.Б. ШАЛҒЫНБЕКОВА²

А.Б. ЖҰМАҒҰЛ³

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан^{1,2}

Е.Букетов атындағы Қарағанды университеті, Қарағанды, Қазақстан³

(e-mail: saqymbai.zhumaqul@mail.ru¹, ayauuzhan@mail.ru², aitbai_mumin@mail.ru³)

***ӘЛИХАН БӨКЕЙХАН ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕР: ЭТНО-СОЦИОФОЛЬКЛОРТАНУ АСПЕКТІСІНДЕГІ ТАЛДАУ**

Аңдатпа. Алаш кезеңі мұрасын жаңа ғылыми парадигмалар аясында зерттеу – қазіргі отандық қоғамдық-гуманитарлық ғылымдарда өзекті мәселенің бірі. Пәнаралық байланыс бағытында жүргізілетін ізденіс алаш мұрасында фольклор материалының молдығын көрсетеді. Ұлт зиялылары отаршылдықтан арылудағы саяси күрескерлік және ағартушылық мұраттарын қалың қауым санасына ояну дәуірінің рухында сіңіруде халық даналығын ұтымды пайдаланды. Рухани мұра интегративті фольклортану аспектісінде зерттелгенде алаш кезеңі еңбектерінде халық эстетикасы айқын көрінетіні байқалды. Мақалада Ә.Бөкейханның ұлы даланың сан ғасырлық рухани және мәдени құндылықтарынан нәр алып, халық қазынасын қастерлегені талданады. Қайраткер қолданған мақал-мәтелдер тақырыптық-идеялық жағынан қарастырылады. Олардың ұлттық құндылықтардан бастап, адамзат ақыл-ойының биігіндегі ой-толғамдарымен көркемдік-эстетикалық мазмұнда үйлесім табуы екшеленеді. Қазақ қоғамының ділгір мәселелерін көтерген өзекті тақырыптағы мақалаларындағы кәсіби шеберлігі, этикалық талаптарды сақтаудағы біліктілігі этнофольклор қағидаттарымен ұштастырыла айқындалады. Отаршылдық ойранындағы ел азаттығы мен әлеуметтік теңсіздік түйткілдерін қазақ мүддесіне орайластыра шешуге айқын практикалық әрі теориялық бағыт-бағдар беретін ой-толғамдары этнофольклористикалық қырынан сараланады. Мақалаларындағы шынайылық, нақтылық, өткірлік, зеректік, батылдық, тереңдік мақал-мәтелдерді шеберлікпен қолданылуымен дәйектеліп талданады.

Түйін сөздер: алаш мұрасы, Әлихан Бөкейхан еңбегі, ояну дәуірі, ұлттық құндылықтар, фольклор, мақал-мәтелдер, интегративті фольклортану, этнофольклортану, социофольклортану.

* Мақала ҚР ҒЖБМ Ғылым комитеті қаржыландыратын АР1487700415 «Алаш кезеңі әдебиеті: интегративті фольклортану контексті және жаңа ғылыми парадигма» ғылыми жобасы аясында жазылды.

Кіріспе. Алаш көсемі Әлихан Бөкейханның ұлт тілінің жасампаздығына сіңірген тарихи қызметі ұшан-теңіз. Қайраткер ана тіліміздің руханият, ғылым, саясат саласындағы тұғырын бекітуде тағылымы терең үлгі-өнеге қалдырды.

Ел қазынасынан рухани нәр алған қыр перзенті сөз өнерін «айыр сөз», «дәмді сөз», «ескі сөз», «кестелі сөз», «көркем сөз», «қысыр сөз», «күйлі сөз», «ұзын сөз», «піскен сөз», «сырлы сөз» деген ұтқыр зерделеулерімен де әдеби-эстетикалық таным-талғамының тереңдігіне тәнті етті.

Отандық және әлемдік рухани құндылықтарды, жаһандық ой сана алыптарының түрлі саладағы іргелі ғылыми еңбектерін жан-жақты меңгерген Ә.Бөкейхан болмысына жөн-жосықсыз білгішсіну, ақылсіну мүлдем жат. Санаткер қазақ, орыс, француз, грек, украин мақал-мәтелдерін саяси-әлеуметтік, ғылыми-танымдық, ғылыми-көпшілік, оқу-ағарту тақырыбындағы мақалаларындағы ой-пікірін ұштауда, толғамын үстеуде қолданды. Патша цензурасы қысымын өткере жүріп те ояну дәуіріндегі қоғамдық сана серпілісі мен әлеуметтік сілкіністегі сөз құдіретінің маңызын баса көрсетті [1, 11].

Қазақ қоғамының ділгір мәселелері көтерілген өзекті тақырыптағы мақалаларын объективті жазудағы кәсіби шеберлігі, этикалық талаптарды сақтаудағы парасаты сүйсіндірмей қоймайды. Отаршылдық ойранындағы ел азаттығы мен әлеуметтік теңсіздік қиянатына толы қоғам түйткілдерін қазақ мүддесіне орайластыра шешуге айқын практикалық әрі теориялық бағыт-бағдар беретін ой-толғамдарына шынайылық, нақтылық, өткірлік, зеректік, батылдық, тереңдік тән. Энциклопедиялық өредегі мақалаларын бұлтартпас деректермен дәйектеп отыратын Қыр баласының бүркеншік есімдерінің бірін «Статистик» деп алуы заңдылық болатын.

Алдаркөсе [2, 413], Қожанасыр (Қожа Нәсіреддин) қағытпаларын [3, 157] мақалаларында орайымен келтіріп отырған тектінің тілі уытты, кекесін, мысқылға толы десек, ауызекі әңгімелері де тыңдаушысын тапқырлық, ұтқырлығымен баурап алатын қасиеттерге толы болған. Смахан төре «Әлекеңнің өмірі» естелігінде «Ойыншы, күлдіргі» десе, Жанша Досмұхамедұлы 1935-1937 жылдардағы Мәскеу кезеңінде Ә.Бөкейханмен жиі жүздесіп тұрғанын айта келіп, «он хороший, остроумный рассказчик; забавлял остратами» [4, 187], - деп бағалайды.

Әдістеме және зерттеу әдістері. Алаш кезеңі еңбегін интегративті фольклортанудың кейбір қырлары аясында зерделеп, Ә.Бөкейхан мұрасында қолданылған мақал-мәтелдерді қарастыруда талдау, саралау, салыстыру, жинақтау, қорыту әдістері негізге алынды.

Талқылау мен бақылау. «Ән, күй, ескі сөз, тақпақ, нақыл, сурет, ою, бояу – орысша айтқанда – «искусство» адам баласына «рухани» арқау. Мұнсыз ел, ел болып жасай алмайды» дейді Ә.Бөкейхан «Оқытушы – кеңес құрылысының

ұстасы» атты мақаласында. Отаршылдық қысымдағы ұлтының азаттық аңсарындағы рухани арқауын ғасырлар тоғысында жаңа сапалық мазмұнда жаңғырта білген ол өзекті ой-толғамдарын, өзекжарды толғаныстарын өзі атап көрсеткен «сөз қазығын» мақал-мәтелдермен түйіндеп отырады. Мәселен, «Сақтансаң – сақтармын!» дегенді ойлаңдар!» («Қарқаралы оязының Қотан-Бұлақ, Западни Балқаш, Зайсан елдеріндегі егіннің жайы»). «Өлі жеткен алып та жығады, шалып та жығады» деген осы-дағы!» («Үшінші Дума һәм қазақ»). «Құдай қарғайын десе, ақылды алады» деген мақал Құтухта еншісіне тиді білемін» («Монғол конституциясы»). «Күн шыққанша қарау, көзді соқыр қылар» деген телмірген жұртқа шығарған орыстың мақалы бар». («Ұры тию»). «Тамшы тас теседі» («Тозған ресім азап»). «Іс ұстадан қорқады». «Политика» тамырын ұстауға құр қара-ала қағаз танығаннан басқа да ұсталық мақсат емес пе?» («Екі сиез»). «Гіректің мұнысы «ит табаны қышыса, керуенге үреді» ғой!» («Трубетской лексиясы»). «Күштінікі диірмен тартады», мал бағам деп Варон-Секреті жер алып отыр» («Государственни дума»). «Тісі шыққан балаға шайнап берген ас болмас!» («Жауап хат»). «Алмақтың да салмағы бар» («Алаштың азаматына!»). «Берушіге бесеу көп» деген мақал болса, 5 тиын ауыр болмаса керек» («Қазақ зиялыларына (Босқын қырғыз-қазаққа жәрдем)»). «Ештен кеш – игі» деген» («Ештен кеш игі»). «Жеті өлшеп бір кес» деген мақалдың ізімен жүру лайық» («Қалай бірігеміз?») т.б.

Ерекше назар аударарлығы, Ә.Бөкейхан орыс тілінде жазылған «Омскъ, 8-го февраля», «Русская поселения в глубине степного края», «Открытое письмо казахам Семипалатинской области» т.б. мақалаларында «Тауда бұғының мүйізі сырқыраса, ауылда бұзаудың мүйізі қақсайды», «Көп жүрген жыланның аяғы көрінеді» [5, 189], «Ер – туған жеріне, ит – тойған жеріне» [2, 555], «Сақтағанды сақтармын» [6, 384] сипатындағы мақал-мәтелдерді қазақ тілінде қолданады. Олардың мән-мағынасын оқырманға жеткізуде орыс тіліне аударып береді. Сондай-ақ кейбір мақалаларының атауына мақал-мәтелдерді алады. «Аңқау елге арамза молла», «Сусағанның түсіне су кіреді», «Ештен кеш игі» т.б. Тілші ғалым Ш.Құрманбайұлы атап көрсеткеніндей, «Аударма ісінің, ұлттық аударматанудың бастауында тұрған тұлға Ә.Бөкейхан көптеген орыс мақал-мәтелдері мен фразеологизмдерді қазақшаға және қазақ мақал-мәтелдерін, фразеологизмдерімізді орыс тіліне шебер аударған» [7, 136].

Исі қазақты Алаш идеясына біріктірген Әлихан Бөкейхан – Ресей империясындағы ғана емес, сол кездегі әлемдік дамудағы саяси үрдістердің ағысы мен ағымын тереңнен бажайлаған реформатор тұлға. Ұлт азаттығы мен теңдігі жолында рухани және саяси күрес жүргізудің көшбасшысы бола білген Алаш ұлының бағдарламалық мұрат-мақсаты терең мазмұндағы жаңашыл стильдегі мақалаларында нақыл сөз түрінде түйінделеді.

Саяси-әлеуметтік астары, қоғамдық қатпары терең әр алуан көкейкесті тақырыптағы мақалаларын, еңбектерін қазақ және шетел ақындар өлеңі,

жазушылар пікірімен дәйектеп, үстеп отыруы да Ә.Бөкейханның өзгеше бітімдегі қалам қарымын даралайды.

Қандай да болмасын еңбегінде ұлттық болмысты басты орынға қоятын күрескер ғылыми және көркем аудармаларында да қазақ мақал-мәтелдерін ұтымды қолданып отырады. «Басқа заман түлкісі, басқа заман тазысы» (Тарихи затшылдық қисыны (Н.И. Бухариннен). «Би жоқта құл жүреді жораға, ит жоқта шошқа үреді қораға», «Ат аунаған жерде түк қалады», «Мұртқа өкпелеп жүргенде, сақал шығып қалады» (Астрономия. Фламарион К. Астрономия әліпбиі. Совет Одағындағы халықтардың Кіндік баспасы. Мәскеу – 1924-інші жыл. Аударушы: Қыр баласы). «Көптің аузы дуалы» (Қанды жауын. Фламарион К). «Әкеңнің өлгенін жасырдың, көмгенде қайтесің?» (Беташар // Грабе Д.М. Дүниенің құрылысы. Аударушы: Қыр баласы).

«Асқан төгіледі», «Түйенің түсіне көкпек кіреді» (Бір адамға қанша жер керек? (Л.Н. Толстойдан). «Тоя жесе тоқты еті сасиды» (Мамин-Сибиряк Д.М. Өзі. Аударған: Қыр баласы. Мәскеу, 1927) т.б.

«Тарих керек» мақаласында қазақ мақалдары қолданылуының мән-мағынасын екшеп, тарих түзудегі халық ауыз әдебиеті үлгілерінің құндылығын зерделейді.

«Кең киім азбас, кеңесті ел азбас» деген мақал – қазақтың бір шақта кеңесті үкіметті болғандығын, «Халық ұйғарса – хан түйесін сояды» деген мақал – хандардың халықтың пікірімен санасатындығын білдіреді. Мұндай істер аса көп, сондықтан газет бетінде сарқа жазып болмайды. Бұдан аңғаруға болады: тарих түзуге өлең, мақал, тақпақ, ертегі – халықтың қолданып жүрген ғұрып-әдеттері, ескі қарулары, ер-тұрман, құлпытас, үй ішіндегі құралдар секілді тоқсан тоғыз түрлі жолдар болады».

«Григорий Николаевич Потанин» (1913) мақаласында «Осы келер жазда Потанин Семей облысы Қарқаралы оязы Тоқырауын өзені бойына барады. Июн басында «Қоянды» жәрмеңкесінде болады. Тоқырауында жаздай жатып, қазақты аралап көрмекші, қазақтың ертегі, жұмбақ, мақал, ескі жақсыларының сөзін жимақшы.

Потанин дүниедегі тілдердің бәрінде айтылған неше жұрттың іргелі мақал, өзге сөздерін қарастырып, соны қай жұрт қай жұрттан өнеге-үлгі алғанын шығарып отыр» [8, 179] деп ақ жүрек ердің игілікті істерін әдіптейді. «Күншығыс баспасы» баспақ болып отырған Баржақсыұлы Ахмет жиған «Мың бір мақал» да Григорий Николаевичке қалап басылмақ еді» деп қандастарының Г.Потанинге деген құрметін білдірді.

Алаштың аяулы перзенті Ахмет Баржақсыұлы «Айқап», «Қазақ» басылымдарындағы «Қадірменді Хасанғали мырза!» (1914), «Мақалдар» (1914) мақалаларында халық ауыз әдебиетінің осынау асыл үлгілерін жинау, жариялауды көтерген. Сол кездің өзінде мың үш жүз мақал жинап, жүйелеуді қолға алған ол халық мұрасын жинаудағы Ә.Бөкейхан қызметін жоғары

бағалайды [9, 184]. Әлихан қазақ мақал-мәтелдерін жинап, «Мың бір мақал» атауымен 1915 жылы шығарған А.Баржақсыұлы ізденісін қолдап, орысша түзетіп бастыруға ұйытқы болды. Ахмет Баржақсыұлының «Мың бір мақал» жинағының жаңа басылымы 1923 жылы Мәскеудегі Күншығыс баспасынан Н.Төреқұлұлы алғысөзімен жарыққа шықты. Ал Ө. Тұрманжанов 35 мың қазақ мақал-мәтелін жинастырып, 1935, 1980 жылдары жарыққа шығарды.

Ө. Бөкейханға Мәскеудегі «Күншығыс» баспасында қызмет атқаруына қол ұшын созып, сыйластықта болған Нәзір Төреқұлұлы да өрелі жастарды қазақ мақал-мәтелдерін жинауға жұмылдырды. Осынау рухани кемелділік әдебиетші Бейсембай Кенжебаев естелігінде шынайы көрініс тапқан [10, 246-247].

Нәтижелер. Ө. Бөкейхан өмірінің соңғы жылдарына дейін қазақ мақал-мәтелдерін жариялау мәселесін назарынан тыс қалдырған жоқ. Елдес Омарұлына 1934 жылы Мәскеуден жазған хатында «Қазақшыл Қасенғали (Асан-әлі) жиған көп (700 бет) қазақ мақалы, ескі сөздері бар еді. О қайда екен? Қасенғали жинағында жілігі татымайтын әңгімелер де көп еді. Мен мұны Алматыда кімге жазарымды білмей, саған жаздым. Сен қазақ әдебиетін бағалаушылармен отала отырсың ғой, өзің иесіне тапсырарсың» [11, 446],- деп әдеби мұраны жариялаудағы келелі істерді ой талқысына салады.

Алты Алаш көсемінің менменсіген отаршыл патша ұлықтарын қазақ мақал-мәтелдерінің даналығының тобықтай түйінімен тәубесіне келтіріп отырғаны да бүгінгіге тәмсіл болып жетті. Оны Смахан төре Бөкейхан естелігінде жазылған

Жалпы Алаш қайраткерлері өздерінің ең түйінді мақалаларында, еңбектерінде қазақ мақал-мәтелдерінің танымдық, тәрбиелік, тағылымдық маңызын назардан тыс қалдырған емес. А.Байтұрсынұлының «Тіл – құрал» еңбегінде (Орынбор, 1914) жеке сөз, сөйлем жасау мақсатында – 38; сөзді буынға бөлу, буынды жеке-жеке дыбыстарға бөлу ерекшеліктерін ашу үшін – 28; ажыратылған дыбыстарды пысықтауда – 100; ал, жазу қағидаларын есте ұстау үшін – 130 шақты мақал-мәтел шоғыры (кейбіреулерінің қайталанатын тұстары да жоқ емес) келтірілген.

Атауыш сөздерді өткенде дағдыландыру жаттығулары үшін – 127 мақал-мәтел алынса, оның: зат есімді өткенде – 40; сын есімді – 24; сан есімді – 17; есімдікті – 19; етістік бөлігінде – 27 шақтысы қамтылған. Біраз келтірілген мақал-мәтелдер бірнеше рет қайталанатын: «Басқа келген бәледен бастан құлақ садаға», «Не ексең, соны орасың», «Таспен ұрғанды аспен ұр», «Күн ортақ, ай ортақ, жақсы ортақ» т.т.

«Тіл-құрал» кітабында (Қызылорда, 1925) 300-дей мақал-мәтел бар [12, 139-140]. «А. Байтұрсынұлының өзінің шәкірті, ағартушы, әдіскер Т. Шонанұлымен бірлесіп жазған «Оқу құралында» (хрестоматия) Абайдың «Жаз», «Күз», «Қыс», «Аттың сыны» өлеңдерін енгізген [13, 80].

«Дүниеде ешбір тіл өз-өзінен шықпайды. Дүниеде ешбір тілді бір шешен

кісі ойлап шығарған жоқ та, шығара алмайды да. Тіл деген нәрсе қалың елдің күндегі тұрмыс қазанында қайнап, пісіп дүниеге келеді» [14, 379 б.], - дейді Ә. Бөкейхан. Қазақ тілін тұрмыс қазанында қайнатып, қандастарын әлемдік ғылым жетістіктерінен ана тілінде сусындауына жол ашқан дегдар Фламарионның «Астрономия әліпбиі» (1924), Тутковскийдің «Жердің қысқаша тарихы» (1926), Гравенің «Дүниенің құрылысы» (1926) ғылыми еңбектерін қазақшалап басып шығарды.

Тутковскийдің «Жердің қысқаша тарихы» (1926) кітабының «Жердің өткен өмірін қалай білеміз?» бөлімінде мақал-мәтелдердің елтанудағы маңызын пысықтай түседі: «Бұрын, ертеде болып өткен жұрттың мәдениетін, әдебиетін, иманын, істеген ісін, қылған әдісін, амалын білем десек ол жұрттың жазған хатын, айтқан әңгімесін, жұмбағын, ертегісін, жазған заңын, әкім-жарлығын, жасасқан уәде қағазын, мақалын, өлеңін алып салыстырып, тесе қарап тексеріп, ол жұрттың кім екенімен танысамыз, кім екенін білеміз. Ертеде өткен жұрттың тарихы міне дейміз» [14, 330]. «23 жоқтаудың» (Қазақ тарихының төрт жүз жылын алады. Жинаған, түзеткен: Байтұрсынұлы Ақмет. Қыр баласы. Кеңес Одағындағы елдердің Кіндік баспасы. Мәскеу, 1926) «Бастырушыдан» берілген кіріспесінде ұлт тілінің жасампаздығында фольклорлық мұралар маңызын байыптады.

Қорытынды. Ұлттың ұлт болып ұйысуындағы тілдік құбылыстың әлеуетіне Алаш әлеуметінің көзін жеткізген, сол арқылы елдің елдік белгісі тілді сақтауда аянбай тер төккен Қыр баласы ана тілін ардақтау мен ұлықтаудағы перзенттік парызына ақтық демі үзілгенше адал болып өтті [15]. Ұлт тілін ұлықтаған алаш ардақтысының қазақ тілінің қоғамдық өмірдегі қолданыс аясын арттырып, ғылым мен білім, саясат пен мәдениет, әдебиет пен өнер тіліне айналдырудағы ерен еңбегінен алар тағылым мол [16]. Ғұмыр жүзінде қазақ тілі өз бәйгесін алудағы аламанда жанкештілік танытып келеді. Қазіргі арлы ұрпақтың да сол өміршең үрдістегі жауапкершілік намысын қамшылап, өрелі биікте болуға ұмтылулары аманатқа адалдық танытулары деп білеміз.

Түйіп айтқанда, сан қатпарлы іргелі еңбектерінде жүз елуден астам мақал-мәтел қолданған Әлихан Бөкейхан шығармаларының, тілінің жиілік сөздігін құрастыру филологтар қолға алатын келелі міндеттердің бірі деп білеміз. Әлихантанушы Сұлтан Хан Жүсіп құрастыруы, алғысөздері және түсініктерімен басылып шыққан он бес томдық (Астана: «Сарыарқа» баспасы, 2016) негізінде Алаш көсемі еңбектерінде қанша сөз, неше тұрақты сөз тіркесі қолданылғаны лексикографиялық тұрғыдан айқындалуы керек деп санаймыз.

Әдебиеттер

1. Құрметті оқушылар // «Қазақ» газеті. Құрастырушылар: Ү.Субханбердина, С.Дәуітов, Қ.Сахов. / Бас редактор Ә.Нысанбаев. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998. – 560 б.

2. Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 5. – 2016. – 616 б.
3. Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 8. – 2016. – 600 б.
4. Мажитов Р. Жаханша Досмухамедов. – Алматы: Арыс, 2007. – 216 б.
5. Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 6. – 656 б.
6. Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 14. – 2016. – 500 б.
7. Құрманбайұлы Ш. Көркем аудармадағы жаңа атаулар: жасалуы мен қолданысы. – Астана: Фолиант, 2017. – 560 бет.
8. Қыр баласы. Григорий Николаевич Потанин // Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 8. – 2016. – 600 б.
9. Баржақсин А. Мақалдар // Қазақ» газеті. Құрастырушылар: Ү.Субханбердина, С.Дәуітов, Қ.Сахов. / Бас редактор Ә.Нысанбаев. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998. – 560 б.
10. Кенжебаев Б. Білімпаз қайраткер. Дайындаған профессор Құлбек Ергөбек // Төреқұлов Н. Шығармаларының көп томдық жинағы. – Алматы: «Ел-шежіре» ҚҚҚ. 2007. 3-том. – 215 б.
11. Қыр баласы. Шырақ Елдесім! // Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 13. – 608 б.
12. Жүсіпов Н.Қ. Қазақ фольклортану ғылымы: ХХ ғасырдың бірінші жартысы. Монография. – Павлодар, Арда. - 2007. – 154 б.
13. Оспанов С.О., Мырзағалиева К.М., Алимбаев А.Е. Абайды ардақтау Торғай бойында Ахметтен басталған // Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы. – 2022. – №2. – Б. – 78-85.
14. Беташар. Қыр баласы. Тутковский Т. Жердің қысқаша тарихы // Бөкейхан Әлихан. Таңдамалы – Избранное. Құрастырған, алғысөздері мен түсініктерін жазған және библиографиялық көрсеткішті жасаған – Сұлтан Хан Жүсіп (Аққұлы) / Әлихан Бөкейхан. – Астана: Сарыарқа, 2016. – Т. 12. – 568 б.
15. Жұмағұл С. Әлиханның қазақ тіліне қызметі // <https://ortalyq.kz/lihanny-azatiline-uzmeti/>
16. Жұмағұл С. Ұлт тілін ұлықтаған // <https://aqiqat.kazgazeta.kz/news/10493>

С.Б. ЖУМАГУЛ, А.Б. ШАЛГЫНБЕКОВА

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

А.Б. ЖУМАГУЛОВ

Карагандинский университет им. ЕА. Букетова, Караганда, Казахстан

**ПОСЛОВИЦЫ И ПОГОВОРКИ В ТРУДАХ АЛИХАНА БУКЕЙХАНА:
АНАЛИЗ В АСПЕКТЕ ЭТНО - СОЦИОФОЛЬКОРИСТИКИ**

Аннотация. Изучение наследия алашского периода в рамках новых научных парадигм – одна из актуальных проблем в современных отечественных общественно-гуманитарных науках. Поиски, проводимые в направлении междисциплинарных связей, показывают обилие фольклорного материала в наследии алаш. Интеллигенция нации рационально использовала народную мудрость в привитии идеалов политической борьбы и просвещения в избавлении от колониализма в духе эпохи пробуждения в сознании широкой общественности. Когда духовное наследие было изучено в аспекте интегративного фольклористики, было замечено, что в произведениях алашского периода ярко выражена народная эстетика. В статье анализируется отношения А. Букейхана к фольклору, многовековым духовным и культурным ценностям Великой степи. Используемые деятелем пословицы рассматриваются в идейно-тематическом характере. Прослеживается их гармонизация в художественно-эстетическом содержании, начиная от национальных ценностей и заканчивая представлениями о высоких человеческого благах. Профессиональное мастерство казахского общества в статьях на актуальные темы, поднимающих важные проблемы, квалификация в соблюдении этических требований определяются в сочетании с принципами этнофольклора. Этнофольклористическим аспектом дифференцируются идеи, дающие четкую практическую и теоретическую направленность на решение проблем освобождения страны и социального неравенства. Достоверность, конкретность, острота, интеллект, смелость, глубина в статьях последовательно анализируются с умелым использованием пословиц и поговорок.

Ключевые слова: наследие Алаша, труды Алихана Букейхана, период пробуждения, национальные ценности, фольклор, пословицы, интегративное фольклористика, этнофольклористика, социофольклористика.

S.B. ZHUMAGUL, A.B. SHALGYNBEKOVA

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

A.B. ZHUMAGULOV

Karaganda University named after E.A.Buketova, Karaganda, Kazakhstan

**PROVERBS AND SAYINGS IN THE WORKS OF ALIKHAN BUKEIKHAN:
ANALYSIS IN THE ASPECT OF ETHNO -, SOCIOFOLCORISTICS**

Annotation. The study of the heritage of the Alash period within the framework of new scientific paradigms is one of the urgent problems in modern domestic social and humanitarian sciences. The searches conducted in the direction of interdisciplinary connections show the abundance of folklore material in the heritage of Alash. The intelligentsia of the nation rationally used folk wisdom in instilling the ideals of political struggle and enlightenment in getting rid of colonialism in the spirit of the awakening era in the minds of the general public. When the spiritual heritage was studied in the aspect of integrative folklore studies, it was noticed that the folk aesthetics was clearly expressed in the works of the Alash period. The article analyzes how A. Bukeikhan honored the national treasury, nurturing the centuries-old spiritual and cultural values of the Great Steppe. The proverbs used by the figure are considered in an ideological and thematic nature. Their harmonization in artistic and aesthetic content will be traced, starting from national values and ending with ideas about high human benefits. The professional skills of the Kazakh society in articles on current topics that raise important issues, qualifications in compliance with ethical requirements are determined in combination with the principles of ethnofolclor. The ethnofolcloristic aspect differentiates ideas that give a clear practical and theoretical focus on solving the problems of the liberation of the country and social inequality in colonial thought in the interests of the Kazakhs. Authenticity, concreteness, sharpness, intelligence, courage, depth in the articles are consistently analyzed with the skillful use of proverbs and sayings.

Keywords: heritage of Alash, works of Alikhan Bukeikhan, the period of awakening, national values, folklore, proverbs, integrative folklore, ethnofolcloristics, sociofolcloristics.

References

1. Qürmetti oquşylar // «Qazaq» gazeti. Qūrastyruşylar: Ü.Subhanberdina, S.Däutov, Q.Sahov / Bas redaktor Ä.Nysanbaev. – Almaty: «Qazaq ensiklopediasy» Bas redaksiyası, 1998. – 560 b.
2. Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkişti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly) / Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 5. – 2016. – 616 b.

3. Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly)/ Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 8. – 2016. – 600 b.
4. Majitov R. Jahansa Dosmuhamedov. – Almaty: İzdatelstvo «Arys», 2007. – 216 b.
5. Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly) / Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 6. – 656 b.
6. Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly) / Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 14. – 2016. – 500 b.
7. Qūrmanbaiūly Ş. Kōrkem audarmadaғы jaña ataular: jasaluy men qoldanysy. – Astana: Foliant, 2017. – 560 bet.
8. Qyr balasy. Grigori Nikolaeviş Potanin // Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly)/ Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 8. – 2016. – 600 b.
9. Barjaqsin A. Maqaldar // Qazaq» gazetі. Qūrastyruşylar: Ü.Subhanberdina, S.Däuitov, Q.Sahov. / Bas redaktor Ä.Nysanbaev. – Almaty: «Qazaq ensiklopediasy» Bas redaksiasy, 1998. – 560 b.
10. Kenjebaev B. Bilimpaz qairatker. Daiyndağan profesor Qūlbek Ergōbek // Tōreqūlov N. Şyğarmalarynyñ köp tomdyq jinaғы. – Almaty: «El-şejire» QQQ. 2007. 3-tom.
11. Qyr balasy. Şyraқ Eldesim! // Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly)/ Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 13. – 608 b.
12. Jūsıпов N.Q. Qazaq föklortanu ğylymy: HH ğasyrdyñ birinşi jartysy. Monografia. – Pavlodar, 2007.
13. Ospanov S.O., Myrzağalieva K.M., Alimbaev A.E. Abaidy ardaqtau Torğai boiynda Ahmetten bastalğan // Eurazia gumanitarlyq institutynyñ Habarşysy. – 2022. – №2. – B. – 78-85.
14. Betaşar. Qyr balasy. Tutkovski T. Jerdiñ qysqaşa tarihy // Bökeihan Älihan. Tañdamaly – İzbrannoe. Qūrastyrğan, alğysözderi men tüsinikterin jazğan jäne bibliografialyq körsetkišti jasağan – Sūltan Han Jūsıp (Aqqūly)/ Älihan Bökeihan. – Astana: «Saryarqa» baspasy, 2016. – T. 12. – 568 b.
15. Jūmağūl S. Älihannyñ qazaq tiline qyzmeti // <https://ortalyq.kz/lihanny-aza-tiline-yzmeti/>
16. Jūmağūl S. Ūlt tıln ūlyqtağan // <https://aqiqat.kazgazeta.kz/news/10493>

Авторлар жайлы мәліметтер:

Жұмағұл Сағымбай Ботпайұлы – филология ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры, Астана, Қазақстан.

Жумагул Сагымбай Ботпайұлы – доктор филологических наук, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева,

Астана, Қазақстан.

Zhumagul Sagymbay Botpayuly – Doctor of Philology, professor of L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Шалғынбекова Аяужан Бауыржанқызы – педагогика ғылымдар магистрі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті қазақ әдебиеті кафедрасының іс қағаз жүргізушісі, Астана, Қазақстан.

Шалғынбекова Аяужан Бауыржановна – магистр педагогика, делопроизводитель кафедрасы қазақ тілі кафедрасы Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева, Астана, Қазақстан.

Shalgynbekova Ayauzhan Bauyrzhanovna – Master of Pedagogy, Clerk of the Department of Kazakh Literature of the Eurasian National University. L.N. Gumilyov, Astana, Kazakhstan

Жұмағұл Айтбай Ботпайұлы – филология ғылымдарының кандидаты, Е.А. Букетов атындағы Қарағанды университетінің доценті, Астана, Қазақстан.

Жумағұлов Айтбай Ботпаевич – кандидат филологических наук, доцент Карагандинского университета им. Е.А. Букетова, Караганда, Қазақстан.

Zhumagulov Aitbai Botpaevich – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Karaganda University. E.A. Buketova, Karaganda, Kazakhstan.